

Sygn. akt III U 921/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 lutego 2014r. w Suwałkach

sprawy **Z. C.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wypłatę odsetek

w związku z odwołaniem Z. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 21 października 2013 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 921/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.10.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440) odmówił Z. C. ponownego rozpoznania wniosku o wypłatę odsetek za okres od 01.10.2011r. do 21.11.2012r. Wskazał, iż prawomocną decyzją z dnia 10.07.2013r., od której wnioskodawczyni nie składała odwołania, organ rentowy odmówił jej wypłaty odsetek za sporny okres.

W odwołaniu Z. C. domagała się zmiany powyższej decyzji i zasądzenia odsetek za okres od 01.10.2011r. do 21.11.2012r. oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym „zwrotu” kosztów procesu, jakie zostały zasądzone od niej na rzecz organu rentowego w sprawie sygn. III U 743/11 SO w Suwałkach. Powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. (sygn. K 2/12), który stanowił podstawę do wznowienia wypłaty zawieszony emerytury. Jej zdaniem organ rentowy ponosi odpowiedzialność za bezprawne pozbawienie jej prawa do świadczenia emerytalnego w spornym okresie i z tego tytułu należą się jej odsetki.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji i wskazał, iż odwołująca nie załączyła żadnych nowych dowodów, ani nie powołała się na nowe okoliczności, które uzasadniałyby ponowne rozpoznanie sprawy w tym przedmiocie. .

Sąd ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 04.10.2011r. organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury odwołującej od dnia 01.10.2011r. Wnioskodawczyni złożyła odwołanie od tej decyzji, które zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 21.12.2011r. sygn. III U 743/11. Wyrokiem z dnia 27.06.2012r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku oddalił apelację wnioskodawczyni i zasądził od niej na rzecz organu rentowego kwotę 120zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

W dniu 23.11.2012r. odwołująca wystąpiła z wnioskiem o wznowienie postępowania w sprawie, w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. sygn. K 2/12. Wniosek został potraktowany przez ZUS jako skarga o wznowienie postępowania w sprawie i został zwrócony odwołującej z informacją, iż właściwy w tej sprawie jest Sąd Apelacyjny w Białymstoku.

Decyzją z dnia 29.01.2013r. organ rentowy uwzględnił wniosek odwołującej z dnia 24.01.2013r. i wznowił wypłatę emerytury od dnia 22.11.2012r., tj. od dnia opublikowania wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Wyrokiem dnia 05.06.20123r. sygn. akt III AUa 297/12 Sąd Apelacyjny w Białymstoku zmienił wyrok SA z dnia 27.06.2012r. i wyrok Sądu Okręgowego z dnia 21.12.2011r. (sygn. III U 743/11), jak też decyzję ZUS z dnia 04.10.2011r. w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do podjęcia wypłaty emerytury odwołującej od dnia 01.10.2011r., natomiast wniosek o wypłatę odsetek przekazał organowi rentowemu do rozpoznania.

Decyzją z dnia 10.07.2013r. organ rentowy, wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, wznowił wypłatę emerytury od dnia 01.10.2011r. i jednocześnie stwierdził, iż nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia za okres od 01.10.2011r. do 21.11.2012r. i odmówił prawa do odsetek. Wnioskodawczyni nie składała odwołania od tej decyzji.

W dniu 26.09.2013r. odwołująca wystosowała do organu rentowego wezwanie do zapłaty odsetek za okres zawieszenia świadczenia emerytalnego tj. od 01.10.2011r. do 21.11.2012r. oraz kosztów procesu, jakimi została obciążona w postępowaniu sądowym.

Sąd zważył, co następuje:

W kwestii wypłaty odsetek za okres od 01.10.2011r. do 21.11.2012r. organ rentowy rozstrzygnął prawomocną decyzją z dnia 10.07.2013r., której wnioskodawczyni nie skarżyła. Skutkiem prawomocności decyzji organu rentowego jest niedopuszczalność ponownego ustalania przez ZUS prawa do przedmiotowego świadczenia i jego wysokości - z urzędu lub na wniosek strony - chyba że stosownie do przepisu art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440), zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do tego świadczenia lub jego wysokość. Sąd miał na uwadze, iż sporna kwestia została przez organ rentowy rozpoznana, a w odwołaniu od skarżonej decyzji z dnia 21.10.2013r. odwołująca nie przedstawiła żadnych nowych okoliczności, które dawałyby podstawę do ponownego rozpoznania jej żądania. I ta okoliczności stanowiła podstawę do oddalenia jej odwołania. Jednak z uwagi na charakter żądania należało również uwzględnić fakt, iż odwołująca nie ma możliwości przedłożenia jakichkolwiek nowych dowodów, gdyż przedmiot sporu dotyczy interpretacji i wykładni przepisów regulujących kwestie wypłaty odsetek za zaległe świadczenia, w tym przypadku emerytalne. Dlatego też orzekając o niezasadności odwołania, z uwagi brak spełnienia warunków z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd rozważył również zasadność odwołania w aspekcie żądania wypłaty odsetek za sporny okres.

Jak stanowi art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 1442) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Powyższy przepis stanowi regulację szczególną względem przepisów Kodeksu cywilnego, której odrębność polega przede wszystkim na powstaniu obowiązku zapłaty odsetek wyłącznie w wypadku zwłoki. Zwłoka w spełnieniu świadczenia ma miejsce wtedy, gdy zobowiązany pomimo istniejącego obowiązku nie spełnia świadczenia w terminie, przy czym niedotrzymanie terminu jest następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność. Chodzi więc o odsetki za zwłokę w świadczeniu powstałą na skutek okoliczności, za które ten organ odpowiada, a nie za opóźnienie, w którym nie ma elementu winy w jakiegokolwiek postaci (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.09.2002r. sygn. II UK 214/02 LEX 57164). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przepis art. 85 ust. 1 zd. 2 ustawy o sus interpretowany jest jednoznacznie w interesie ubezpieczonych w ten sposób, że stwierdzenie braku odpowiedzialności organu rentowego wypłacającego świadczenie z opóźnieniem wymaga wykazania, iż w przepisany termin przesłanki spełnienia określonego świadczenia nie były wykazane, więc ZUS nie mógł jednoznacznie stwierdzić nabycia prawa do określonego świadczenia. Do wyłączenia obowiązku wypłaty odsetek nie jest wystarczające wykazanie, że organ rentowy nie ponosi winy w powstaniu opóźnienia. Zawarte w tym przepisie określenie „okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności” uznano za zbliżone znaczeniowo do „przyczyn niezależnych od organu”, co oznacza, że ZUS nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn niezależnych od Zakładu (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 07.10.2004r. sygn. II UK 485/03, LEX 148510). Podejmując próbę klasyfikacji okoliczności leżących po stronie ZUS-u Sąd Najwyższy podzielił je na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa jest popełniany wówczas, gdy na podstawie prawidłowo i kompletnie zebranego materiału dowodowego i po ustaleniu niezbędnych okoliczności organ rentowy wydaje decyzje odmawiającą ustalenia prawa, ponieważ błędnie dokonuje interpretacji obowiązujących regulacji w przedmiotowym stanie faktycznym.

Zdaniem Sądu odsetki za okres wskazany w decyzji – od 01.10.2011r. do 21.11.2012r. nie należą się odwołującej, gdyż w tym okresie nie doszło do zawinonego przez ZUS opóźnienia w wypłacie świadczenia emerytalnego. Zawieszenie wypłaty emerytury było wynikiem nowelizacji przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440) w stosunku do emerytów, którzy pobierali świadczenie emerytalne przy jednoczesnym pozostawaniu w stosunku pracy. Norma regulująca na nowo sytuację tej grupy emerytów obligowała organ rentowy do podjęcia z urzędu decyzji o zawieszeniu emerytury tych osób, które na dzień 01.10.2011r. pozostawały w stosunku pracy i były uprawnione do świadczenia emerytalnego. Zdaniem Sądu nie można zarzucić organowi rentowemu błędnej interpretacji przepisów i ich niewłaściwe zastosowanie w okresie od 01.10.2011r. do 21.11.2012r. Skoro zatem wstrzymanie wypłaty świadczenia za ten okres nie nastąpiło z winy organu rentowego nie można skutecznie domagać się odsetek za ten okres.

Niezasadnym jest również domaganie się przez odwołującą zwrotu kosztów procesu za II instancję, którymi została obciążona w postępowaniu w sprawie III U 743/11. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w uzasadnieniu wyroku wyjaśnił zasady i podstawy obciążania strony przegrywającej kosztami procesu.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzeczono, jak w sentencji.

mt